

Projectplan Vechtpark fase 4

Baalder Uiterwaard

Colofon

Naam rapport	Projectplan Vechtpark fase 4 Baalder Uiterwaard
Opsteller	Waterschap Vechtstromen
Versie nr.	1.2
Status	Concept
Maand / jaar opstelling	November 2016

Inhoudsopgave

DEEL I: DE AANLEG EN WIJZIGING VAN EEN WATERSTAATSWERK	5
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Projectresultaat	6
1.4 Communicatie en participatie	6
2. Gebiedsbeschrijving	7
2.1 Ligging	7
2.2 Geologie en geomorfologie	8
2.3 Bodem	9
2.4 Grondwater	11
2.5 Oppervlaktewater	12
2.6 Winterbed van de Vecht	14
3. Beschrijving van het waterstaatswerk	15
3.1 Ontwerputgangspunten	15
3.2 Ruimtelijk ontwerp	16
3.3 Uit te voeren onderdelen	16
3.3.1 Ontstening van de Vechtoever	16
3.3.2 Groen/blauwe geul	17
3.3.3 Waterberging	17
3.3.4 Aanbrengen/verwijderen kades	18
3.3.5 Aanpassen detailontwatering	20
3.3.6 Struin en wandelpaden	20
3.3.7 Afrasteringen	20
4. Beschikbaarheid gronden	21
5. Wijze van uitvoering	22
5.1 Technische uitvoering	22
5.2 Afwijkingsmogelijkheden uitvoering	22
5.3 Planning	22
6. Effecten van het plan	23
6.1 Bodem	23
6.1.1 Milieuhygiënische kwaliteit	23
6.1.2 Archeologie	23

6.2	Water	24
6.2.1	Waterstaatkundige veiligheid	24
6.2.2	Waterkeringen	24
6.2.3	Grondwater	24
6.2.4	Kabels en leidingen	25
6.2.5	Flora- en Fauna	25
7.	Beschrijving te treffen voorzieningen voor beperken nadelige gevolgen	26
8.	Legger, beheer en onderhoud	27
8.1	Legger	27
8.2	Beheer en onderhoud	27
DEEL II: VERANTWOORDING		28
1.	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	28
1.1	Toets Waterwet	28
1.2	Europese Kaderrichtlijn Water en Waterbeheer 21e eeuw	29
2.	Verantwoording op basis van beleid	30
2.1	Waterbeheerplan 2016-2021	30
2.2	Ruimte voor de Vecht	30
2.3	Beleidslijn winterbed Overijsselse Vecht	31
2.4	Waterplan gemeente Hardenberg	31
2.5	Structuurvisie Vechtpark Hardenberg	32
Deel III: RECHTSBESCHERMING		33
1.	Inspraaktermijn	33
1.1	Vergunningen en ontheffingen	33
1.2	Crisis- en herstelwet	33

DEEL I: DE AANLEG EN WIJZIGING VAN EEN WATERSTAATSWERK

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het Vechtpark Hardenberg is in 2010 een structuurvisie opgesteld (zie www.vechtparkhardenberg.nl) waarin de doelen met betrekking tot water, beleving en natuur voor het Vechtpark zijn uitgewerkt. De afgelopen jaren zijn de deelgebieden Monding Oude Radewijkerbeek, Monding Molengoot en Centrum Uiterwaard gerealiseerd. De Baalder Uiterwaard maakt onderdeel uit van Vechtpark Hardenberg. Realisatie van dit deelgebied zorgt samen met de realisatie van het zuidelijke deelgebied Radewijkerbeek (fase 5) voor de afronding van de inrichting van het Vechtpark. In de structuurvisie zijn globaal de doelen en randvoorwaarden voor dit deelgebied opgenomen. Het projectgebied is 38,5 hectare groot en bestaat uit de uiterwaard van de Vecht en het parkje net achter de Vechtdijk tussen de Kellerlaan en de Dokter Albert Schweizerlaan. Op dit moment biedt het projectgebied minimaal ruimte voor water, beleving en natuur.

In figuur 1 is een luchtfoto van de Baalder Uiterwaard weergegeven.

Figuur 1: luchtfoto Baalder Uiterwaard

1.2 Doel

Voorliggend plan is een projectplan volgens de Waterwet. Op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient het plan tenminste een beschrijving te bevatten van het betrokken werk en de wijze waarop het wordt uitgevoerd, alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

In dit projectplan wordt de herinrichting van de Baalder Uiterwaard beschreven. Tevens worden de gevolgen van deze herinrichting op de omgeving in beeld gebracht.

1.3 Projectresultaat

Met het project worden de projectresultaten nagestreefd zoals aangegeven in tabel 1.

Tabel 1: projectresultaat

<i>Doel</i>	<i>Gewenst projectresultaat</i>
De uitdaging van het project is om de huidige inrichting van de rivier de Vecht bij de Baalder Uiterwaard om te vormen, zodanig dat deze voldoet aan: • Een klimaat robuuste half natuurlijke Vecht die voldoet aan de eisen voor waterveiligheid, • de Europese wetgeving met name de kaderrichtlijn water (KRW), • de wens van de Gemeente Hardenberg en Provincie Overijssel voor ruimte voor natuurbeleving nabij de stad (structuurvisie Vechtpark Hardenberg. 2010)	• Ontstening van de oever van de Vecht (lengte 1350 meter); • Aanleg van natuurvriendelijke oevers (lengte 2000 meter); • Creëren van (meestromende) waterberging • Ruimte voor extensieve (water- en natuur)beleving en recreatie dicht bij de stad.

1.4 Communicatie en participatie

Er is een communicatie- en participatieplan opgesteld. Het communicatie- en participatietraject is er op gericht tot een inrichtingsplan te komen dat is afgestemd op wensen en ideeën van de stakeholders dat past binnen de geformuleerde doelen en uitgangspunten.

Aanpak participatietraject

De ontwerp schets is samen met de stakeholders nader ingevuld en vormgegeven. Hiervoor is een kort en intensief participatietraject gevolgd met in totaal vier bijeenkomsten, waaronder twee ontwerp charettes.

Het ontwerp traject is op 18 mei 2016 gestart met een centrale aftrap in het gemeentehuis van Hardenberg. Dit was een openbare bijeenkomst. Tijdens deze aftrap zijn alle doelgroepen bijgepraat over de uitgangspunten, de stand van zaken, de wijze waarop men mee kon gaan denken en het proces zoals dat gevolgd ging worden.

Na deze centrale aftrap zijn twee sessies georganiseerd met alle mensen die zich tijdens de centrale aftrap aangemeld hebben om mee te denken en te ontwerpen. Deze zogenaamde charettes waren creatief van aard en gericht op de inspiraties van de deelnemers. In de eerste sessie op 2 juni 2016 is, onder leiding van externe adviseurs, door de deelnemers gebrainstormd en getekend aan de nieuwe inrichting van het gebied. De externe adviseurs hebben de input uit de eerste sessie verwerkt in een eerste schetsontwerp. In de tweede sessie op 21 juni 2016 is dit schetsontwerp, wederom onder leiding van externe adviseurs, besproken en aangevuld met nieuwe suggesties.

De externe adviseurs hebben alle ideeën samengevoegd tot één ontwerp. Dit schetsontwerp is op 5 juli 2016 gepresenteerd op een openbare bijeenkomst in het theater in Hardenberg. Tijdens deze bijeenkomst is het resultaat gepresenteerd en is iedereen bijgepraat over het vervolgproces en de te doorlopen procedures.

2. Gebiedsbeschrijving

In onderstaand hoofdstuk wordt de ruimtelijke ligging van het gebied beschreven aan de hand van de onderlinge samenhangende factoren (maaiveldhoogten, (diepe)bodem, grond- en oppervlaktewater), die mede sturend zijn voor de herinrichting van Baalder Uiterwaard.

2.1 Ligging

In het projectgebied van de Baalder Uiterwaard stroomt de Vecht vanaf het noorden het Vechtpark binnen. De relatie tussen de rivier en de stad krijgt hier geleidelijk een intensief karakter. De stadsrand (in de vorm van de wijk Baalder) biedt zicht op dit open rivierlandschap en genereert daarmee kwaliteit voor Hardenberg. Dit deelgebied van het Vechtpark biedt grote kansen voor een integrale opgaven, waarbij waterberging, natuur en de kwaliteit van de stedelijke omgeving een zeer grote affiniteit met elkaar hebben. Hierbij dient een goede balans ontwikkeld te worden tussen deze drie opgaven, waarbij rust (natuur) en drukte (ontspanning) op elkaar moet worden afgestemd.

Het plangebied is globaal gelegen binnen de onderstaande Rijksdriehoekskoördinaten

X _{min} 239.000	Y _{min} 510.700
X _{max} 240.100	Y _{max} 512.500

In figuur 2 is de ligging van het plangebied weergegeven op de topografische ondergrond.

Figuur 2: ligging plangebied in het winterbed van de Vecht. Met de blauwe lijn is de grens van het plangebied Vechtpark fase 4 Baalder Uiterwaard weergegeven

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 38,5 hectare en is relatief laag gelegen in het winterbed van de Vecht. Het grondgebruik is op hoofdzakelijk agrarisch, met in het noorden grasland en in het zuiden akkers. De gronden in het noorden van het plangebied zijn grotendeels geëgaliseerd en voorzien van greppels voor de ontwatering. De maaiveldhoogte in het plangebied variëren tussen de NAP + 6,8 en + 11,5 meter, de gemiddelde maaiveldhoogte is NAP + 8,1 meter. Op de plekken waar geen actieve landbouw aanwezig is, is nog microreliëf aanwezig. De hoogten aan de oostgrens van het gebied vormen de regionale waterkering (zie paragraaf 2.6). Op de oever van de Vecht bevindt zich een zomerkade (zandwerende kade). De zomerkade is een langgerekte verhoging van het maaiveld. Het doel van de zomerkade is om tijdens hoge afvoeren van de Vecht het winterbed langer droog te houden en de sedimentatie van zand wordt voorkomen.

In bijlage 2 zijn de maaiveldhoogten weergegeven.

2.2 Geologie en geomorfologie

Het plangebied ligt in het stroomgebied van de Overijsselse Vecht. Tijdens het Saalien (circa 150.000 jaar geleden) werd de noordelijke helft van Nederland bedekt door landijs, waarbij in Midden-Nederland stuwwallen zijn gevormd. Gedurende deze periode is het oerstroomdal van de Vecht gevormd, doordat smeltwater aan de rand van de ijskap een breed dal erodeerde. Het plangebied ligt in dit oerstroomdal. Door het afsmelten van het landijs werd het oerstroomdal van de Vecht ten dele opgevuld met grindhoudend, fijn tot grof zand. Deze fluvioglaciale afzettingen worden tot het Laagpakket van Schaarsbergen van de Formatie van Drente gerekend en bevinden zich in het plangebied in de ondergrond.

Na het Saalien volgde er een warmere periode, het Eemien (circa 130.000 – 115.000 jaar geleden). Het oerstroomdal van de Vecht werd gedeeltelijk opgevuld met fijne en grove rivierafzettingen. Een belangrijk landschappelijk kenmerk bij Hardenberg is het dal van de Vecht (figuur 3, code 3R7). Dit dal is in het Weichselien gevormd. Op de geomorfologische kaart is goed te zien dat de Vecht zich vaak heeft verlegd, waardoor er een aantal afgesneden meanderbochten ontstaan zijn.

Het plangebied ligt volgens de geomorfologische kaart in het beekdal van de Vecht en wordt grotendeels aangegeven als beekdalbodem met meanderruggen en -geulen (figuur 3, code 3R7). Aan de zuidostrand een uitloper van een grotere dekzandrug die zich aan de oostzijde van de Vecht bevindt (figuur 3, code 3K14).

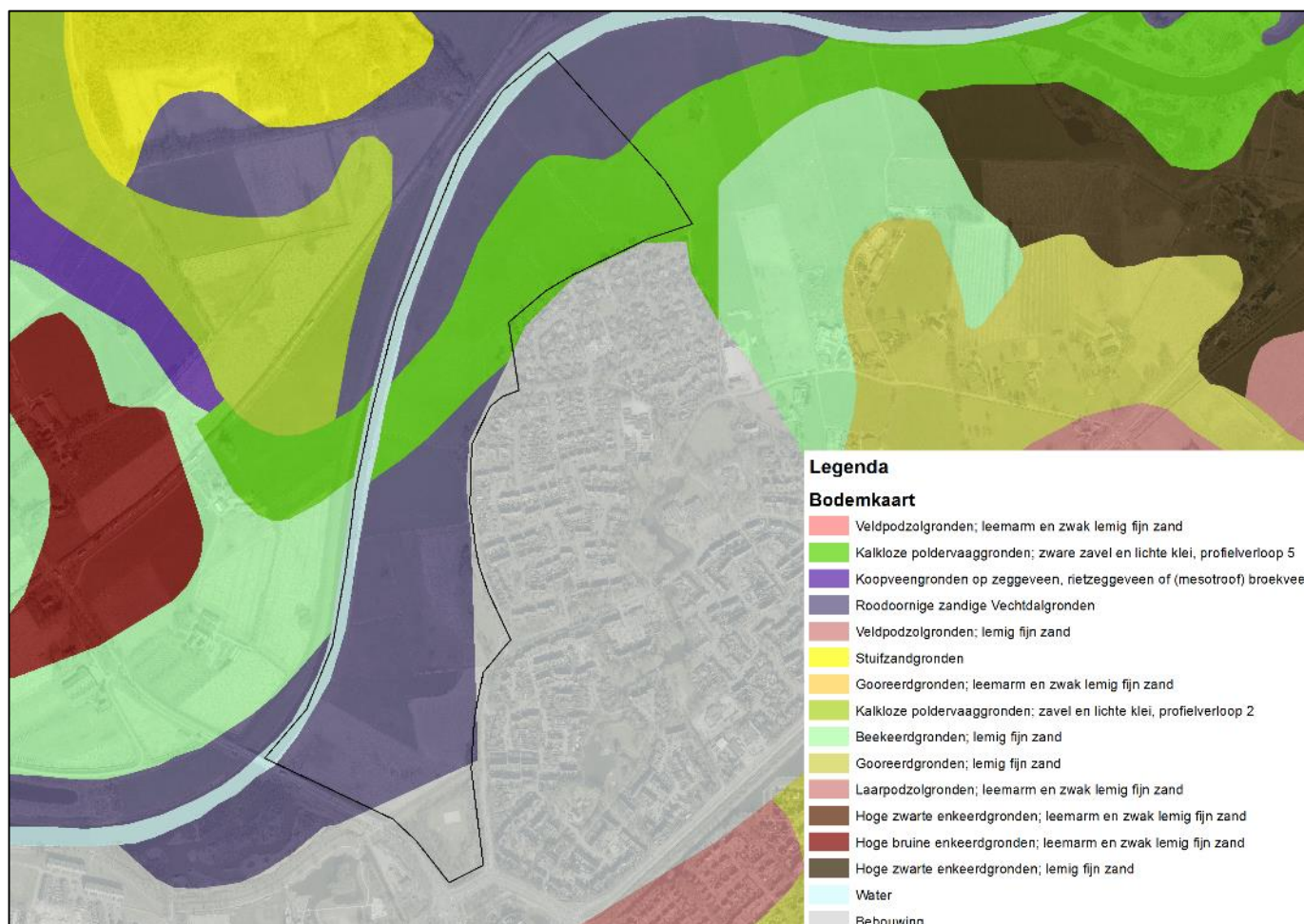
Figuur 3: uitsnede geomorfologische kaart

2.3 Bodem

De bodemopbouw is van belang voor de beoordeling van de zettingsgevoeligheid en voor de mate waarin kwel en infiltratie voorkomen. In figuur 4 is een uitsnede van de ondiepe bodemopbouw weergegeven op basis van de bodemkaart (Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000).

Volgens de bodemkaart komen in Baalder Uiterwaard overwegend zandige roodoornige Vechtdalgronden voor en kalkloze poldervaaggronden. De zandige roodoornige Vechtdalgronden gronden zijn ontstaan in oude en afgesloten meanders van de Vecht. Deze gronden bestaan uit een combinatie van diverse soorten kalkloze poldervaaggronden met een van oorsprong grofzandige ondergrond of uit een zandgrond met een kleidek van 40 tot 80 cm dik. In deze gronden komt ijzeroer veelvuldig voor en is een sterke afwisseling waarneembaar van zavel, klei, moerige lagen en grof zand. Gemeen hebben al deze gronden dat ze gekenmerkt worden door een sterke gley-vorming, waardoor het sediment oranjebruin gekleurd is.

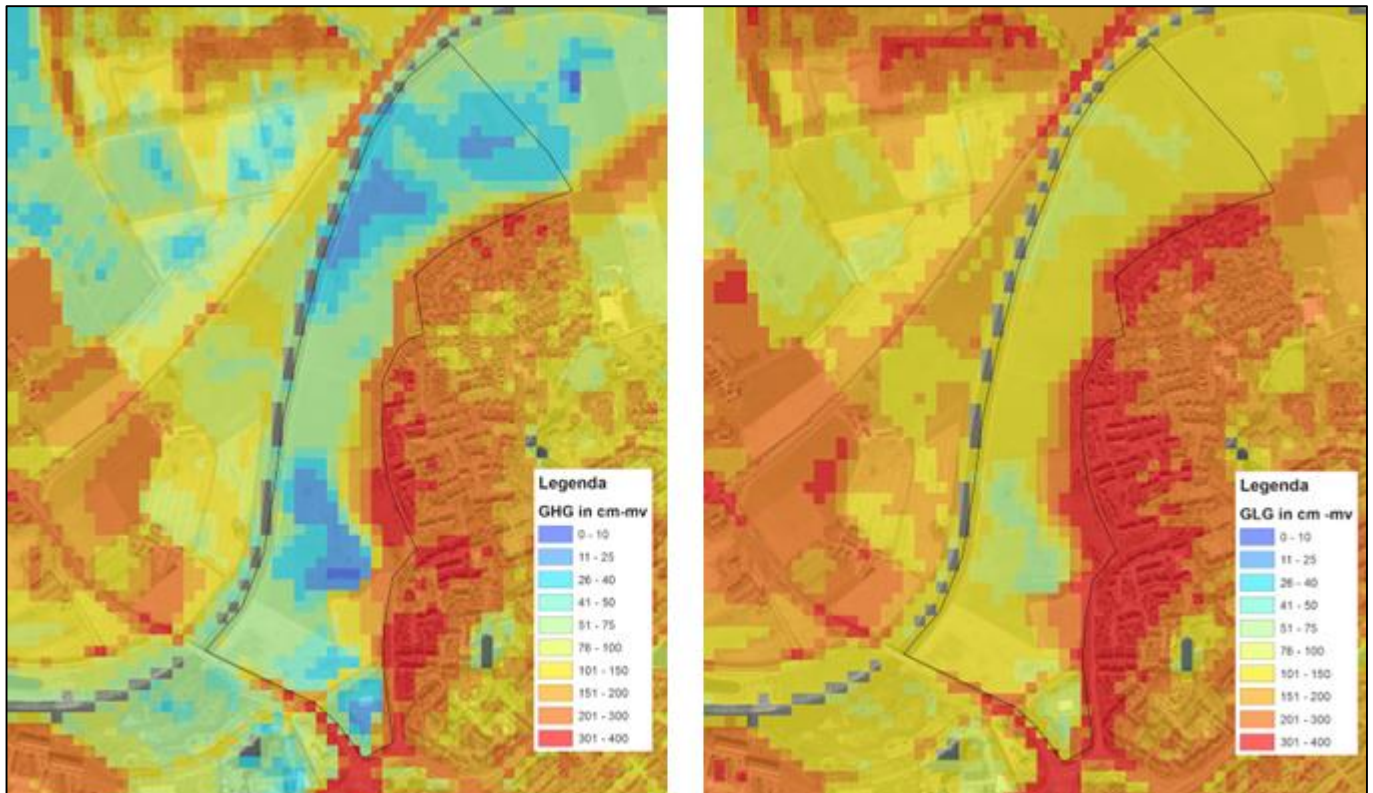
Poldervaaggronden worden gekenmerkt door een vrij dunne, zwak ontwikkelde, grijsbruine humeuze bovengrond met daaronder de C-horizont, die meestal direct onder de A-horizont sterk roestig is. Door het ijzerrijke karakter is de top van de C-horizont meestal oranje- tot roodbruin van kleur om met toenemende diepte grijs te worden. De poldervaaggronden hebben een 80 tot 120 cm dik kleidek. In de lagere delen kan het kleidek plaatselijk dikker zijn. Op grotere afstand van het plangebied worden hoofdzakelijk eerdgronden, veld- en laarpodzolgronden en gooreerdgronden voor.

Figuur 4: uitsnede bodemkaart ter plaatse van het plangebied

2.4 Grondwater

Grondwater is de bron voor water in natuurgebieden en de gewassen van de landbouw. In figuur 5 is de huidige situatie ten aanzien van de grondwaterstanden opgenomen. Het betreft de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG; situatie tijdens een natte winterperiode) en de Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG; situatie tijdens een droge zomer). De grondwaterstanden zijn berekend met een gedetailleerd grondwatermodel dat is ontwikkeld door Deltares.

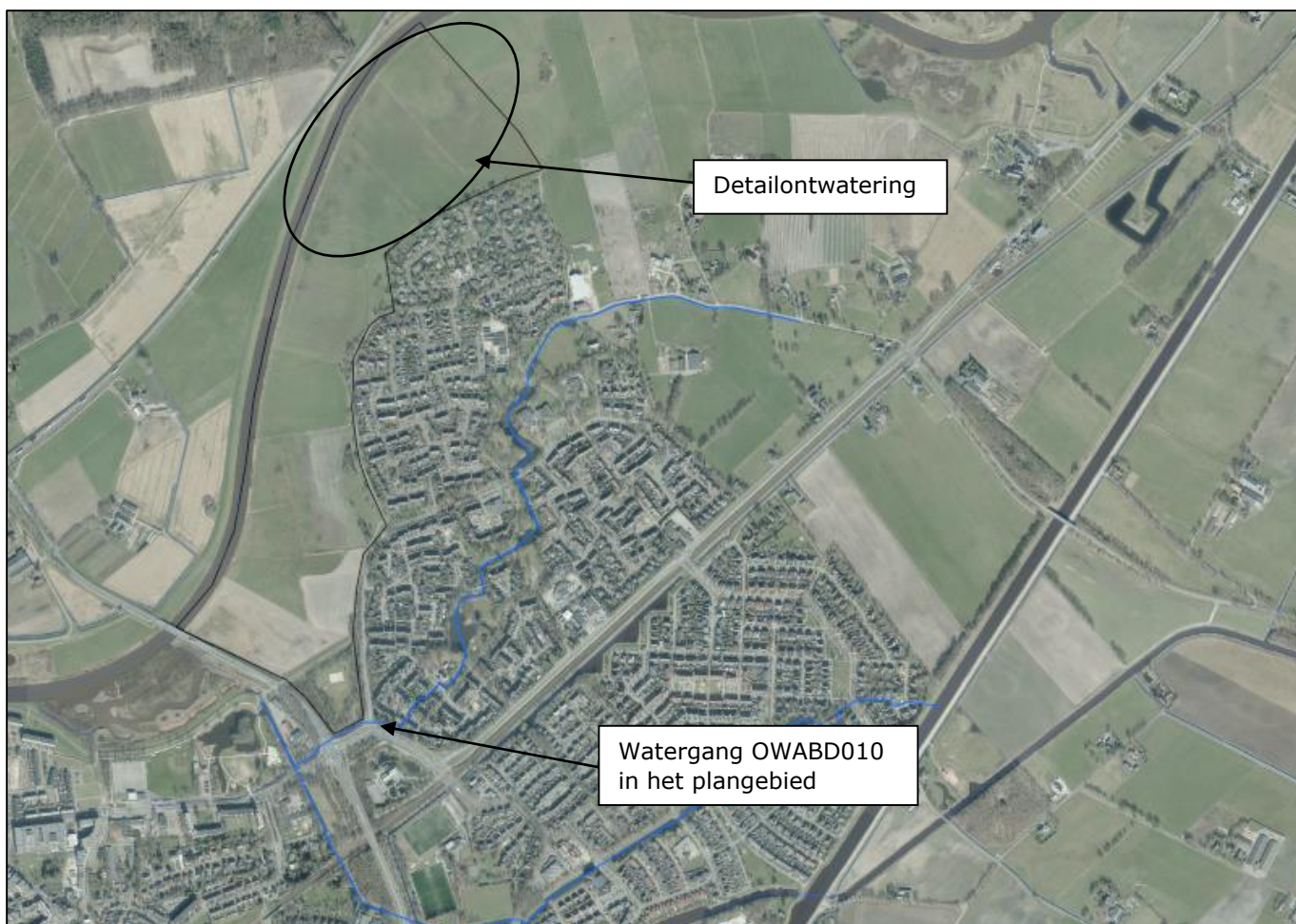
Figuur 5: berekende grondwaterstanden in Baalder Uiterwaard in centimeter beneden maaiveld

In de natte winterperiode bevinden de grondwaterstanden in de Baalder Uiterwaard zich ondieper dan 75 centimeter beneden maaiveld. Ter plaatse van de lage delen bevindt de grondwaterstand zich circa 10 centimeter beneden maaiveld.

In de zomerperiode bevindt de grondwaterstand zich overwegend dieper dan 75 centimeter beneden maaiveld. Met uitzondering van de laag gelegen delen.

2.5 Oppervlaktewater

Het plangebied is gelegen in het winterbed op de linkeroever van de Vecht. De Vecht is een gestuwde middelgrote laagland-regenrivier die in Duitsland (bij Darfeld in Nord Rhein-Westfalen) ontspringt en bij Zwolle in het Zwarte Water uitmondt. De totale lengte bedraagt ca. 170 km, waarvan 60 km in Nederland. De Vecht was oorspronkelijk een sterk meanderende rivier, die in de loop van de tijd (periode 1896- 1914 en 1932-1957) is genormaliseerd, gekanaliseerd en gereguleerd om de dynamiek te beteugelen. Het verhang is hierdoor toegenomen, waardoor de Vecht zich dieper ging insnijden. Om verdroging en uitschuring tegen te gaan zijn stuwen aangelegd (1907- 1914). De stuw bij Hardenberg heeft een zomerpeil van NAP + 7,10 meter en het winterpeil NAP + 6,80 meter.

Figuur 6: oppervlaktewaterstelsel

In het zuiden van het plangebied ligt watergang OWABD010 en maakt onderdeel uit van het watersysteem in de wijk Baalder. Door deze watergang wordt ten tijde van droogte water ingelaten in de wijk Baalder, in natte perioden wordt water afgelaten.

In het noorden van het plangebied is detailontwatering aanwezig ten behoeve van de ontwatering van de landbouwpercelen.

Afvoeren

In tabel 2 zijn de verschillende afvoeren van de Vecht gegeven bij stuw Hardenberg.

Tabel 2: afvoeren van de Vecht stuw Hardenberg

Situatie	Beheer of extreem	Frequentie van voorkomen	Debiet (m³/s)
T=200	extreem	Komt eens per 200 jaar voor	315
T=100	extreem	Komt eens per 100 jaar voor	300
T=25	extreem	Komt eens per 25 jaar voor	266
T=10	extreem	Komt eens per 10 jaar voor	248
T=1	extreem	Komt eens per jaar voor	150
1/4Q	Beheer	Wordt 80 dagen per jaar bereikt of overschreden	30
1/100Q	Beheer	Wordt gedurende 10% van de zomerperiode bereikt of onderschreden	0,5

De 'normale' beheersituatie die 99 % van de tijd voorkomt. De 'extreme' situatie komt slechts heel sporadisch voor. In deze situatie gaat het vooral om het voorkomen van overlast en schade die, ondanks de korte duur, heel groot kan zijn.

2.6 Winterbed van de Vecht

Het plangebied is buitendijks gelegen in het stroomvoerende gedeelte van het winterbed van de Vecht. Het stroomvoerende winterbed voert tijdens hoogwatersituaties water af waardoor de afvoercapaciteit van de Vecht wordt vergroot van de Vecht tijdens hoogwater (het water stroomt dus mee).

In figuur 7 is het blauw gearceerde deel het winterbed. De paarse lijn is de regionale waterkering. Deze keringen vallen onder de verantwoordelijkheid van de provincie Overijssel en worden beheerd door Waterschap Vechtstromen. Voor deze kering is een norm vastgesteld die uitgaat van een overstromingskans van eens in de 200 jaar. De huidige maatgevende hoogwaterstand (MHW) in het plangebied is NAP + 9,1 meter. De kering heeft een uniforme bodemopbouw, bestaande uit zand (los gepakt tot matig vast gepakt zand). De kering heeft een theoretisch profiel met een buitentalud van 1:3, kruin 4 meter en een binnentalud van 1:5. De minimale kruinhoogte oftewel toetshoogte van de kering is NAP + 9,27 meter.

Figuur 7: winterbed van de Vecht. De paarse lijn betreft de regionale waterkering, het gearceerde gedeelte betreft het stroomvoerende winterbed

3. Beschrijving van het waterstaatswerk

3.1 Ontwerputgangspunten

Onderstaande ontwerputgangspunten zijn gehanteerd om te komen tot het ontwerp voor Baalder Uiterwaard. In tabel 3 zijn de ontwerputgangspunten gegeven die zijn gehanteerd

Tabel 3: ontwerputgangspunten

Ontwerputgangspunten	
(Waterstaatkundige) veiligheid	• Het op veilige wijze verwerken van hoge rivierafvoeren in het winterbed van de Vecht. • De inrichting en/of vegetatieontwikkeling mag niet leiden tot een verhoging van het maatgevend hoogwater (MHW). • Door de klimaatverandering worden de weersomstandigheden extremer en neemt het risico op overstromingen toe. In het winterbed van Baalder Uiterwaard dienen afvoerpieken afgevlakt te kunnen worden.
Waterbeheer	• Bovenstrooms winterpeil NAP + 6,8 meter, zomerpeil NAP 7,1 meter. • Maatgevend hoogwater (t=200) NAP + 9,1 meter.
Half natuurlijke Vecht	• Morfologische rivierprocessen dienen gestimuleerd te worden.
Infrastructuur	• Er dient rekening te worden gehouden met kabels en leidingen. • Bestaande paden integreren in het ontwerp.
Beleving/bewustwording	• Binnen het deelgebied Baalder Uiterwaard wordt de mogelijkheid geboden om de Vecht in haar volle dynamiek extensief te kunnen beleven. • Voor een extensieve beleving van het gebied worden struin- en wandelpaden aangelegd met een verbinding naar de andere deelgebieden van het Vechtpark.
Ruimtelijke kwaliteit	• De openheid van het winterbed dient gehandhaafd te blijven.
Natuur	• Er dient rekening gehouden met de natuurwaarden in het plangebied. • Voor de natuurontwikkeling word de toegankelijkheid van het gebied extensief.
Landbouw	• Voorkomen van overlast in bovenstroomse landbouwgronden.
Beheer en Onderhoud	• Extensief beheer en onderhoud van het gebied.

3.2 Ruimtelijk ontwerp

Voor de ontwikkeling van de half natuurlijke Vecht wordt de Baalder Uiterwaard heringericht voor natuur, water en extensieve recreatie. Het gebied moet ruimte gaan bieden voor afvoerpieken van de Vecht waar dynamische rivierprocessen worden gestimuleerd. Er worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, het aanwezige microreliëf wordt geaccentueerd en er wordt een blauw-groene geul gegraven. Op deze manier ontstaan er gradiënten van droog naar nat in het gebied met specifieke flora en fauna. In de (natte) laagtes zal afhankelijk van de uitgangssituatie een overstromingsgrasland (vrijwel jaarlijkse overstroming) of vochtig hooiland ontstaan dat bij een gefaseerd beheer geschikt is als broed- of foerageergebied. Overgangen naar ruigtes en struweel, in de lengterichting van de Vecht, die bij een minder intensief beheer kunnen ontstaan zijn waardevol voor insecten en vogels. Het noorden van het plangebied wordt ingericht als foerageergebied voor weidevogels zoals de Grutto en Kievit met plas-dras zones.

Het huidige speelveld in het zuiden wordt meer met de uiterwaard verbonden door een deel van de opgaande beplanting tussen het veldje en de dijk te verwijderen. Hierdoor ontstaan er zichtlijnen naar de uiterwaard. Het veldje wordt een hondenspeelplaats. Belangrijk dat de hondeneigenaren ook van het uitzicht kunnen genieten! Om het gebied meer te kunnen beleven worden er struin en wandelpaden aangelegd.

De huidige agrarische functie van het plangebied zal door een hogere inundatiefrequentie en de te realiseren nieuwe natuur wijzigen. Gestreefd wordt naar extensieve vormen van landbouw (jaarrond begrazing). Met de ingreep wordt de Vecht voorbereid op de toekomstige klimaatontwikkelingen. Op deze wijze wordt de veiligheid van Hardenberg verbeterd.

3.3 Uit te voeren onderdelen

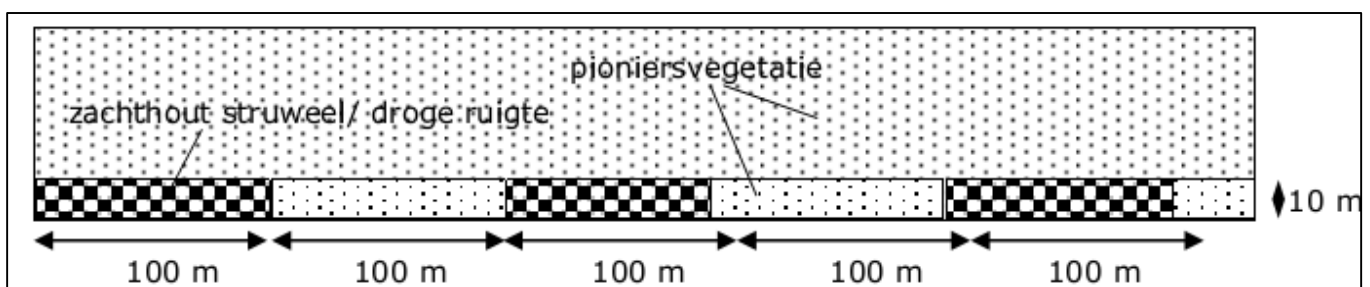
Het werk omvat de volgende fysieke werkzaamheden:

- Ontstening van de Vechoever;
- Groen/blauwe geul;
- Waterberging;
- Aanbrengen/verwijderen kades;
- Aanpassen detailontwatering;
- Struin en wandelpaden;
- Afrasteringen.

Deze ingrepen worden in de volgende paragrafen verder toegelicht.

3.3.1 Ontstening van de Vechoever

De aanwezige oeververdediging op de linkeroever van de Vecht wordt over een lengte van 1350 meter verwijderd. Door het verwijderen van de oeververdediging worden erosie- en sedimentatieprocessen hersteld wat de natuurlijke rivierprocessen van de Vecht ten goede komt. De nieuwe oever wordt ontgraven met diverse taludhellingen richting het te handhaven maaiveld. Hierdoor ontstaan natuur vriendelijke oevers met plas-dras zones (blauwe en groenblauwe kleuren in het ontwerp, zie bijlage 1). Op de oeverzone is er ruimte voor de ontwikkeling van zachthout struweel en droge ruigten. De struweel ontwikkeling dient onderbroken te zijn om een goede uitwisseling tussen de Vecht en het winterbed mogelijk te maken. De breedte van deze oeverzone is circa 10 a 20 meter. Zie figuur 8 voor een schematische voorstelling van de inrichting.

Figuur 8: mogelijk inrichtingsprincipe struweel op de oevers

3.3.2 Groen/blauwe geul

Nevengeul

In het zuidelijk deel van de uiterwaard wordt een nevengeul gegraven die eenzijdig is aangetakt aan de Vecht. De nevengeul wordt reliëf volgend ontgraven en komt deels op de locatie van een oude meander. De nevengeul staat in permanente verbinding met de Vecht. De peilfluctuaties in de Vecht veroorzaken waterstandsschommelingen in de nevengeul. De waterstandsschommelingen, in combinatie met flauwe oevers in de binnenbocht van de nevengeul zorgen voor een dynamische land-water overgangszones. Op de overgangszone zullen zich riet en ruigte/struweel oevers vormen. Overgangen naar ruigtes en struweel die bij een minder intensief beheer kunnen ontstaan zijn waardevol voor insecten en vogels. De flauwe oevers zijn waardevol voor weidevogels. De buitenbocht van de nevengeul heeft een steilere oever met steilranden die geschikt worden gemaakt voor de oeverwaluw of ijsvogel. Door het ontbreken van stroming is de nevengeul geschikt voor libellen, amfibieën en waterplanten.

De nevengeul heeft een lengte van circa 325 meter en een minimale waterdiepte van 1,5 meter. Voor de aansluiting met de Vecht wordt de oever over circa 80 meter vergraven. De nevengeul ligt circa 120 meter uit de teen van de waterkering. De nevengeul zal alleen tijdens hoogwater meestromen met de Vecht. Het is niet de bedoeling dat de nevengeul zich zijdelingse gaat verplaatsen.

Overloopgeul

In het verlengde, bovenstrooms van de nevengeul, wordt een 'droge' overloopgeul gegraven die aansluit op de natuurvriendelijke oever van de Vecht. De overloopgeul wordt tot boven het grondwaterniveau afgegraven. Daarmee ontstaat een droog zandige vrij schrale, zomerdroge situatie. Tijdens hoge afvoeren zal de overloopgeul mee gaan stromen waarmee de doorstroming van de Vecht wordt verbeterd.

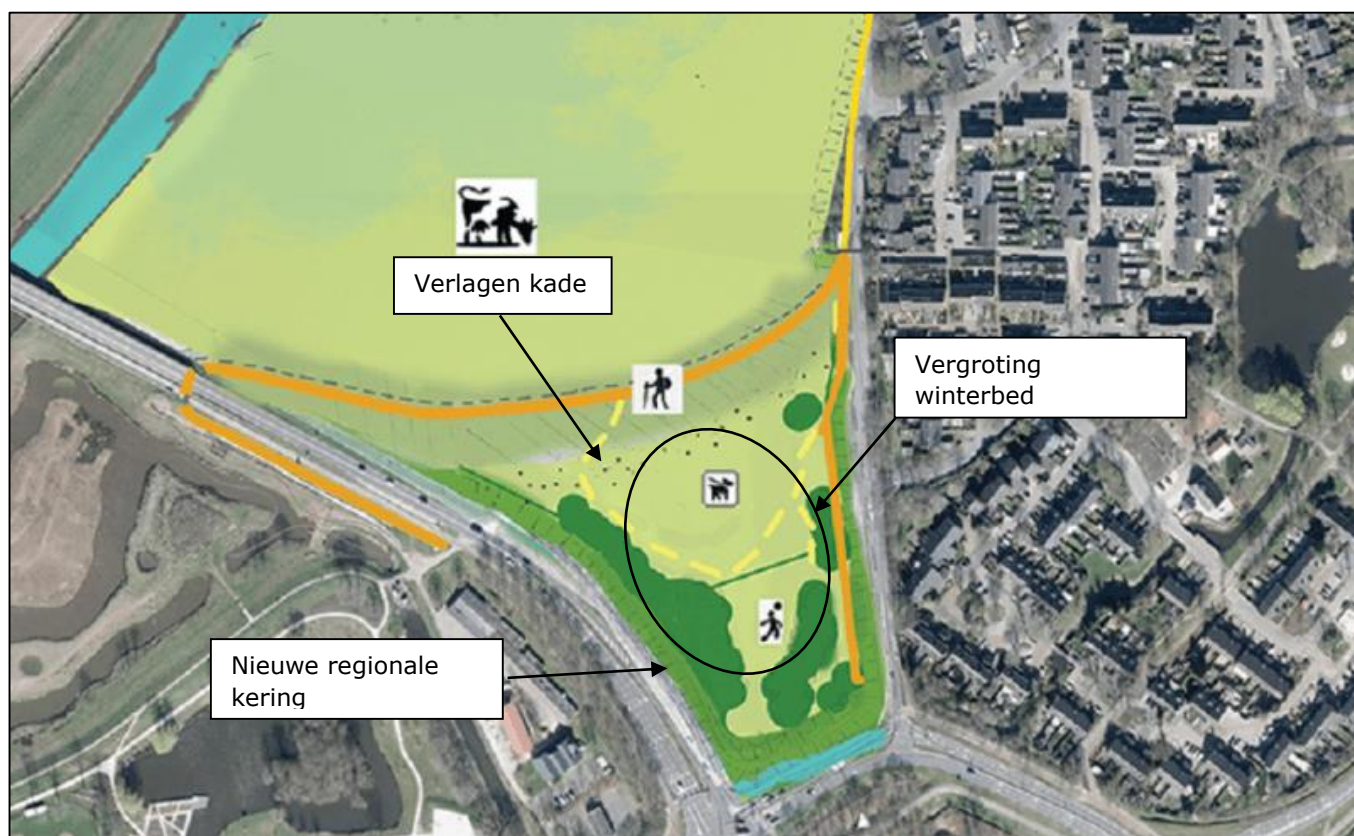
3.3.3 Waterberging

Verlagen maaiveld

Het aanwezige maaiveldreliëf wordt geaccentueerd door het naar de Vecht toe reliëf volgend te ontgraven. Hierdoor ontstaat een natuurlijke gradiënt van nat naar droog wat de natuurontwikkeling stimuleert. Er blijven hoogten in het gebied behouden die dienen als hoogwatervrije plekken. De hoogwatervrije gebieden zijn voor zoogdieren (o.a. grazers), veel insecten en bepaalde soorten amfibieën (zoals Gewone Pad, Rugstreeppad) van belang voor hoogwater vluchtplaats of als overwinteringsplaats. Door het verlagen van het maaiveld wordt meestromende berging gecreëerd tijdens afvoerpieken in de Vecht.

Verlagen kade

De kade in het zuiden van het plangebied, ter plaatse van het speelveld, wordt verlaagd tot circa NAP + 8,2 meter (hoogte huidige zomerkade). Door het verlagen van de kade wordt het winterbed uitgebreid en wordt het achterliggende gebied (speelveld) worden ingezet voor waterberging, zie figuur 9.

Figuur 9: verlagen regionale kering (gestippeld) ter plaatse van het speelveld

3.3.4 Aanbrengen/verwijderen kades

Verwijderen zomerkade

Voor een natuurlijker inrichting van het winterbed wordt de zomerkade op de linkeroever van de Vecht verwijderd. Hierdoor wordt de natuurlijke dynamiek van de Vecht versterkt, er is dan meer interactie tussen de Vecht en het winterbed mogelijk. Dit uit zich vooral in een toename van het aantal inundaties per jaar en de duur ervan.

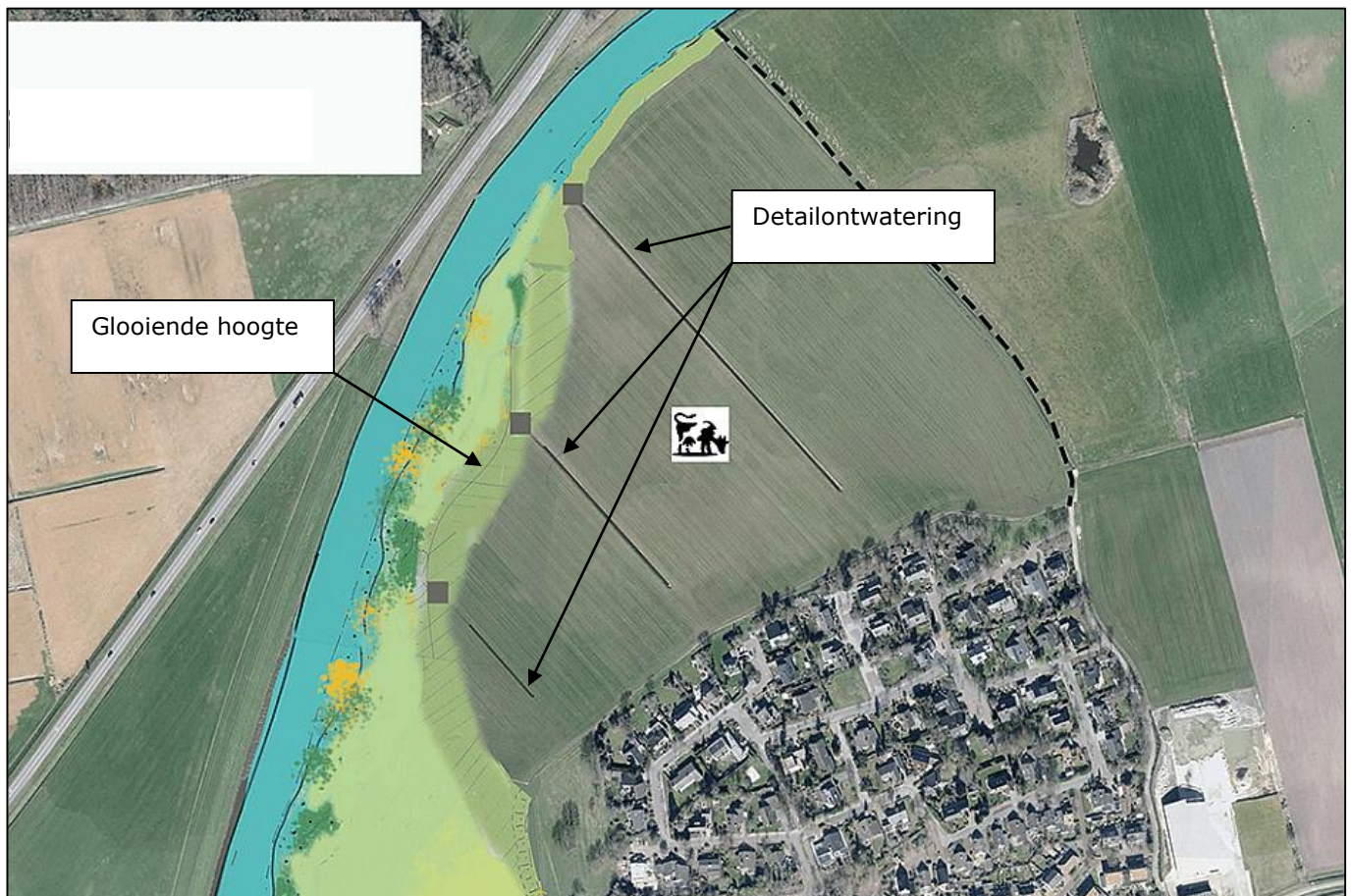
De toename van inundatie zorgt er voor dat de lagere graslanden in het winterbed ook in de zomer kunnen inunderen. Hierdoor ontstaat er een afwisseling tussen kruiden- en faunarijke graslanden op de minder frequent inunderende graslanden en overstromingsgraslanden op de frequent inunderende graslanden.

Verleggen kade

In het zuiden van het plangebied, ter hoogte van het speelveld, wordt de aanwezige regionale kering deels verlegd naar de oksel van de J.C. Kellerlaan en de Dokter Albert Schweizerlaan, zie figuur 9. Op deze manier is het speelveld ten tijde van hoge waterafvoeren van de Vecht inzetbaar voor waterberging.

Glooiende hoogte

Een deel van het zand/grond dat vrijkomend uit de ontgravingen wordt in het noorden van het plangebied gebruikt voor de aanleg van een 'glooiende hoogte'. Deze glooiende hoogte wordt aangelegd om te voorkomen dat de agrarische gronden net buiten het plangebied vaker overstroomd en de agrarische bedrijfsvoering belemmeren. De glooiende hoogte met flauwe taluds komt diagonaal op de stromingsrichting van de Vecht. De maximale hoogte van de hoogte is maximaal NAP + 8,5 meter (gelijk met de huidige zomerkade). Met de aanleg van de kade kan het gebied ten noorden van de kade ingericht worden voor natte en vochtige graslanden. Dit maakt het gebied interessant voor weidevogels. In figuur 10 is de glooiende hoogte weergegeven.

Figuur 10: glooiende hoogte in het noorden van het plangebied

3.3.5 Aanpassen detailontwatering

De huidige detailontwatering voor de ontwatering van de agrarische percelen in het noorden van het plangebied (zie figuur 10) blijven gehandhaafd. Alleen de terugslagkleppen aan het einde van de watergang worden verplaatst in verband met de aanleg van de glooiende hoogte. De greppels worden gebruikt om plas-dras situaties in het gebied te creëren en het gebied interessant te maken voor weidevogels.

3.3.6 Struin en wandelpaden

In donkergeel zijn de betonpaden aangegeven, grotendeels bestaand, maar met een nieuwe doorgang onder de Kellerlaan door. Dit gedeelte van het pad kan eventueel iets verhoogd worden aangelegd (op het terras aan de dijk bv). In lichtgeel onderbroken lijnen zijn struinpaden aangegeven; ook deels al aanwezig, maar dit kan uitgebreid worden zoals ingetekend. Bij de uitkijpunten zijn overstapjes zodat men wel de uiterwaard in kan, maar verder worden geen voorzieningen aangelegd. Honden kunnen niet de uiterwaard in.

3.3.7 Afrasteringen

Er zullen afrasteringen nodig zijn om het vee voor het extensieve beheer in de uiterwaard te houden. Bij voorkeur transparant (draadje) en consequent aan de voet van het hoge deel/rand van de uiterwaard.

4. Beschikbaarheid gronden

Met de provincie Overijssel is afgesproken dat zij de benodigde gronden verwerven. De gronden in het plangebied waarop de waterstaatswerken plaatsvinden zijn grotendeels (ca. 24 ha) al in eigendom van de provincie Overijssel, de gemeente Hardenberg (ca. 2 ha) en drie particulieren (ca. 12 ha). De provincie Overijssel is op dit moment nog bezig met het verwerven van de particuliere gronden. De gesprekken met de betreffende grondeigenaren lopen op dit moment nog. Alle grondeigenaren zijn bereid de gronden te verkopen. De verwachting is dat de onderhandelingen met de verschillende grondeigenaren eind 2016 zijn afgerond.

De provincie Overijssel zal de gronden na inrichting, met uitzondering van het eigendom van de gemeente Hardenberg, verkopen.

5. Wijze van uitvoering

5.1 Technische uitvoering

Voor de uitvoering van het werk zal een contractdocument worden opgesteld met bijbehorende tekeningen. Naast wat er aangelegd wordt zal hierin ook sturing worden gegeven aan de wijze waarop de uitvoering verloopt. Hierbij moet gedacht worden aan uitvoeringsperioden, planningen, aan- en afvoerroutes, werktijden, stopmomenten en andere activiteiten rondom het plangebied.

De werkzaamheden omvatten voornamelijk grondverzet en grondtransport het ontgraven van de nevengeul. Bij het grondwerk moet gestreefd worden de bestaande grondslag buiten de te realiseren ontgravingen, ophogingen, niet te verstoren.

5.2 Afwijkingsmogelijkheden uitvoering

Het ontwerp, zoals weergegeven in bijlage 1 wordt nader gedetailleerd tot een contract (bijvoorbeeld RAW-bestek) met bijbehorende tekeningen. In de uitvoering kunnen kleine afwijkingen ontstaan. De afwijkingen zullen geen afbreuk doen aan de uitgangspunten en voor belanghebbenden niet leiden tot andere, dan in dit projectplan, beschreven effecten.

5.3 Planning

De planning is erop gericht om april 2017 te starten met de werkzaamheden. De werkzaamheden zullen naar verwachting tot eind 2017 in beslag nemen. Wanneer alle procedures doorlopen zijn kan vermoedelijk april 2017 gestart worden met de uitvoering. Slechte weer- en terreinomstandigheden kunnen de uitvoeringsperiode verlengen.

Voordat met de uitvoering gestart kan worden, is nog nadere informatie nodig met betrekking tot detailplanning, werkvolgorde, fasering en dergelijke. De nadere uitwerking van deze details vindt in de uitwerkingsfase plaats op basis van dit projectplan en de verleende vergunningen.

6. Effecten van het plan

6.1 Bodem

6.1.1 Milieuhygiënische kwaliteit

Door Royal HaskoningDHV is voor het plangebied Baalder Uiterwaard een bodemtoets uitgevoerd (Bodemtoets Vechtpark fase 4 en 5, d.d. 7 juni 2016, Royal HaskoningDHV). De bodemtoets geeft inzicht of de huidige milieukundige bodemgesteldheid past op de toekomstige bestemming en in de economische uitvoerbaarheid (financiële haalbaarheid). Voor uitvoering van de bodemtoets is de 'Handreikingen bodem voor gemeenten: Bodemtoets bij bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor bouwen' opgesteld door Bodem+ toegepast. In het plangebied Baalder Uiterwaard verandert het gebruik van agrarisch naar natuur en water.

Conclusie

Voor herinrichting van de Baalder Uiterwaard is de milieukundige bodemkwaliteit geen belemmering. Er is geen milieukundig bodemonderzoek nodig om verdere risico's in te perken.

6.1.2 Archeologie

Synthegra Archeologie B.V. heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het deelproject Baalder Uiterwaard (Bureauonderzoek en Plan van Aanpak Vechtpark Baalder Uiterwaard (fase 4) en Radewijkerbeek (fase 5) te Hardenberg, d.d. 13 juni 2016, Synthegra). De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen herinrichting van het Vechtpark waarbij integraal invulling wordt gegeven aan de functies water, beleving en natuur. In oktober 2016 is een aanvullend verkennend booronderzoek uitgevoerd (Inventariserend veldonderzoek, verkennend booronderzoek Vechtpark fase 4 en fase 5 te Hardenberg, d.d. 31 oktober 2016, Synthegra). De verwachting is dat binnen het plangebied geen archeologische resten van nederzettingsterreinen in situ aanwezig zijn. Het is echter zeker niet uit te sluiten dat in de aangetroffen, brede restgeul in het zuidelijke deel van het deelgebied Baalder Uiterwaard rituele deposities, afval dumps of resten gerelateerd aan visserij aanwezig zijn. Dergelijke resten worden bij het uitgraven van de geul bedreigd door de voorgenomen werkzaamheden. Archeologische begeleiding wordt tijdens de uitvoering geadviseerd.

Conclusie

De herinrichting van de Baalder Uiterwaard dient plaats te vinden middels archeologische begeleiding. Hiervoor wordt een Programma van Eisen (PvE) opgesteld waarin de werkwijze en de randvoorwaarden voor de begeleiding wordt vastgelegd.

6.2 Water

6.2.1 Waterstaatkundige veiligheid

Een belangrijke functie van het winterbed is het afvoeren en bergen van water tijdens hoge rivierafvoeren. De hoofdgeul en het winterbed bepalen samen de afvoercapaciteit van de rivier. Voor het op veilige wijze verwerken van hoge rivierafvoeren is een obstakelvrije ruimte nodig die, vanuit hydraulisch perspectief, een tweeledige functie heeft:

- stroomvoering (afvoeren van water) en
- berging (tijdelijk opslaan van water).

Beide functies zijn essentieel bij het beperken van de hoogst optredende waterstand tijdens het passeren van een afvoergolf. Baalder Uiterwaard bevindt zich in het 'stroomvoerende' gedeelte van het winterbed. Met de herinrichting van Baalder Uiterwaard wordt extra ruimte gecreëerd in het winterbed van de Vecht en de afvoercapaciteit tijdens hoge afvoeren vergoot. Afvoerpieken van de Vecht tussen de NAP + 7,6 en 9,1 meter worden eerder afgevlakt.

De afvoercapaciteit van de hoofdgeul en het winterbed wordt mede bepaald door de hydraulische ruwheid. Op het winterbed kan de hydraulische ruwheid veranderen door vegetatieontwikkeling. Aanbevolen wordt vegetatieontwikkeling te beperken door begrazing.

Conclusie

De herinrichting van de Baalder Uiterwaard heeft geen negatief effect op de waterstaatkundige veiligheid.

6.2.2 Waterkeringen

De insteek van de nieuw te ontgraven nevengeul komt minimaal 100 meter uit de regionale waterkering. Er worden verder geen graafwerkzaamheden uitgevoerd langs de regionale waterkering aan de oostzijde van het plangebied.

De regionale waterkering ter hoogte van het speelveld, in het zuiden van het plangebied, wordt verlegd naar de oksel van de J.C. Kellerlaan, Gramsbergerweg en de Dokter Albert Schweitzerlaan. De nieuwe waterkering wordt aangesloten op de bestaande waterkering. De opbouw en de hoogte (NAP + 9,27 meter) van de nieuwe kering wordt in hoofdlijn gelijk aan die van de oude kering.

Conclusie

Met de herinrichting van de Baalder Uiterwaard wordt de stabiliteit van de waterkering niet bedreigt. De nieuw aan te leggen kering voldoet aan de vereisten met betrekking tot stabiliteit en hoogte. De herinrichting van de Baalder Uiterwaard heeft geen negatief effect op de regionale waterkering.

6.2.3 Grondwater

Door Royal HaskoningDHV zijn de hydrologische consequenties van de herinrichting van het plangebied Baalder Uiterwaard op de omgeving, met name voor de aanliggend bebouwd gebied, beschouwd (Hydrologisch effect deelgebied Baalder uiterwaard en Radewijkerbeek, d.d. 13 juni 2016, Royal HaskoningDHV). Geconcludeerd wordt dat grondwateroverlast in bebouwd gebied als gevolg van de maatregelen in de Baalder Uiterwaard op basis van de beschikbare gegevens niet te verwachten is.

In aanvulling hierop zijn op de randen van de oostzijde van het plangebied op drie locaties een monitoringspeilbuis met datalogger geplaatst. De monitoringsperiode bedraagt vooralsnog drie jaar, waarbij de dataloggers eens per half jaar worden uitgelezen.

Conclusie

De herinrichting van Baalder Uiterwaard heeft geen negatieve effecten op de aanwezige bestaande bebouwing.

6.2.4 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied liggen geen relevante leidingen. Ook liggen er geen hoogspanningslijnen, straalpaden of telecomverbindingen in de directe omgeving van het plangebied. Het aspect kabels en leidingen levert derhalve geen ruimtelijke belemmering op voor de beoogde ontwikkeling. Voorafgaand aan de uitvoering dient wel een graafmelding (KLIC-melding; Kabels en Leidingen Informatie Centrum, onderdeel Kadaster) gedaan te worden.

Conclusie

Vanuit het aspect kabels en leidingen bezien is de inrichting van Baalder Uiterwaard mogelijk.

6.2.5 Flora- en Fauna

In opdracht van waterschap Vechtstromen heeft Ecogroen bv een natuurtoets uitgevoerd in verband met de beoogde herinrichting van een gebied langs de Vecht bij Hardenberg in het kader van project 'Ruimte voor de Vecht' (Quickscan herinrichting Vechtpark deelgebied 4, Hardenberg, projectcode: 16-069-2, d.d. 18 mei 2016, Ecogroen bv). De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het NNN-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

Uit het onderzoek blijkt dat de Bittervoorn aanwezig is in de Vecht en ook Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad zijn te verwachten in het onderzoeksgebied. Omdat de beschermingsstatus van Bittervoorn vervalt per 1 januari 2017 wordt geen ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd. Daarnaast kunnen de Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad een effect kunnen ondervinden van de herinrichting. Dit zijn tabel 2-soorten. Om effecten te voorkomen op deze soorten kan gewerkt worden conform de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen van de Unie van Waterschappen. De mitigerende maatregelen worden in een werkprotocol opgenomen te worden.

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor Beekrombout en is ook gewenst voor de Lange ereprijs. Ten aanzien van Lange ereprijs, volstaat het werken volgens de randvoorwaarden van de gedragscode. De beschermingsstatus van Lange ereprijs, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad vervalt per 1 januari 2017. Voor Lange ereprijs is overigens wel gewenst om ook na 1 januari 2017 groeiplaatsen te verplaatsen.

Conclusie

Vanuit het aspect flora & fauna bezien, is het plan uitvoerbaar. Mits er tijdens de realisatie gewerkt wordt conform de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen van de Unie van Waterschappen. Daarnaast is aanvullende onderzoek nodig voor de Beekrombout indien de werkzaamheden (deels) na 1 januari 2017 worden uitgevoerd.

7. Beschrijving te treffen voorzieningen voor beperken nadelige gevolgen

De realisatie van de inrichting omvat met name grondwerk dat zich kenmerkt door graafwerkzaamheden en grondtransport. Deze werkzaamheden kunnen leiden tot verkeershinder op openbare wegen, geluidsoverlast en trillingen. Daarnaast kan overlast ontstaan door de aan- en/of afvoer van materieel en materiaal.

Om nadelige gevolgen door verstoring van flora en fauna te voorkomen is een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd. In het onderzoek zijn aanbevelingen en randvoorwaarden gegeven om schade door de uitvoeringswerkzaamheden te voorkomen. Deze aanbevelingen en randvoorwaarden worden meegenomen in de contractdocumenten.

Om de nadelige gevolgen door de uitvoering van het werk tot een minimum te beperken worden de voorwaarden die gekoppeld worden vanuit de ontheffingen, meldingen en vergunningen ter voorkoming van overlast of om de overlast tot een minimum te beperken opgenomen in het bestek en worden bij de uitvoering nageleefd. Hierbij gaat het onder andere om voorwaarden en werkprotocollen vanuit de Flora- en faunawet, Omgevings- en Watervergunning.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

Jaarlijks worden ten behoeve van de legger door het waterschap de in dat jaar gerealiseerde werken ingemeten en opgetekend in revisietekeningen. Hiervoor neemt het waterschap een apart besluit: het leggerbesluit. Dat besluit wordt voorbereid door middel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.

8.2 Beheer en onderhoud

Beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden door de verschillende bij het project betrokken partijen uitgevoerd (gemeente, waterschap en toekomstige eigenaar van het gebied). Voorafgaand aan de oplevering van het project wordt een onderhouds- en beheerplan opgesteld waarin de uitgangspunten voor het beheer- en onderhoud staan en wie voor welk onderdeel van het beheer verantwoordelijk is en welke specifieke kosten hieraan zijn verbonden. Voor waterschap Vechtstromen betekent dit verantwoordelijkheid voor het natte profiel en de oevers van de Vecht. De gemeente Hardenberg is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de aanwezige recreatieve voorzieningen (onder andere de paden). De toekomstige eigenaar van het gebied is verantwoordelijk voor het (natuur)beheer. Deze verantwoordelijkheden zullen bij de overdracht van de gronden notarieel vastgelegd worden in een kwalitatieve verplichting. Uitgangspunt is een extensief beheer.

DEEL II: VERANTWOORDING

In deel II wordt het projectplan getoetst aan het relevante beleid. Telkens is kort weergegeven wat de relatie van dit projectplan is met het betreffende beleid of wet en waarom deze regelgeving een rechtvaardiging is van onderhavig projectplan. Wanneer het beleid of de wet een beperking vormt, is aangegeven op welke wijze het plan daarop is aangepast.

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

1.1 Toets Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de drie doelstellingen van de Waterwet waaronder:

1. Voorkoming en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (waterkwantiteit).
2. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit).
3. Vervulling van overige maatschappelijke functies van het watersysteem.

Met onderhavig plan wordt invulling gegeven aan bovenstaande doelstellingen.

Ad 1.

Het voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste is de randvoorwaarde voor het ontwerp. Aan het vergroten van de waterveiligheid wordt invulling gegeven door het verlagen van het winterbed en de aanleg van een nevengeul.

Ad 2.

Het project levert een grote bijdrage aan de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, zoals bedoeld in de KRW, door meer variatie in de dynamiek van de oevers en de aanleg van de nevengeul.

Ad 3.

De maatregelen in dit projectplan versterkt de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van het gebied.

Ad 2.

Het project levert een grote bijdrage aan de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, zoals bedoeld in de KRW, door meer variatie in de dynamiek van de oevers en de aanleg van de nevengeul.

Ad 3.

De maatregelen in dit projectplan versterkt de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van het gebied.

1.2 Europese Kaderrichtlijn Water en Waterbeheer 21e eeuw

Het landelijk beleid op terrein van integraal waterbeheer is ingezet en verder uitgewerkt in respectievelijk de derde en vierde Nota Waterhuishouding. Dit beleid heeft nadien twee zeer belangrijke impulsen gekregen in de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (WB21) en in de Kader Richtlijn Water (KRW). De belangrijkste doelstellingen van deze beide zijn duurzaam, schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. WB21 en KRW gaan nu samen in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

WB21 en KRW richten zich beide op het bereiken van de doelen voor het watersysteem. WB21 kent een sterke kwantitatieve motivering die oplossingen biedt voor de knelpunten toenemende neerslag als gevolg van de klimaatveranderingen, de bodemdaling in Nederland en de stijging van de zeespiegel. De oplossingen worden gezocht in de trits: eerst vasthouden, dan bergen en tenslotte afvoeren. Water wordt een sturend principe bij ruimtelijke opgaven en er wordt een veerkrachtig en dynamisch watersysteem nagestreefd.

De KRW is sinds december 2000 in werking getreden. Voor het waterbeheer is deze richtlijn kaderstellend, omdat deze boven het landelijk beleid en de waterwetgeving staat (Europees niveau). De belangrijkste KRW doelen zijn:

- Het beschermen van aquatische ecosystemen;
- Het bereiken van een goede ecologische en chemische toestand van oppervlaktewateren;
- Het bereiken van een goede toestand van grondwater;
- Het terugdringen van (effecten van) lozingen.

Het zwaartepunt van de KRW ligt bij het waterkwaliteitsbeheer en de goede ecologische toestand. De Vecht wordt getypeerd als 'langzaamstromende kleine rivier op zand- of kleibodem' (KRW-type R6).

Bij de ontwikkeling van het plangebied wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de doelen uit de KRW en WB21.

2. Verantwoording op basis van beleid

2.1 Waterbeheerplan 2016-2021

In het waterbeheerplan 2016-2021 van Waterschap Vechtstromen zijn de beleidsopgaven voor de komende jaren vastgelegd. Het watersysteem kent twee hoofdoopgaven:

1. Het zo goed mogelijk ontwikkelen van de waterfunctie: een ecologisch en chemisch goed functionerend watersysteem.
2. Het zo goed mogelijk bedienen van de functies in het betreffende gebied.

Om aan de doelen te kunnen voldoen, moet het watersysteem robuust en veerkrachtig worden aangelegd.

2.2 Ruimte voor de Vecht

Al sinds 1994 spreken verschillende partijen langs de Vecht de wens uit om te werken aan een 'levende rivier'. Deze wens kwam tot uitdrukking in het gebiedsgerichte beleid Vecht-Regge. Dit samenwerkingsproject richtte zich op een duurzame ontwikkeling van het Vecht-Regge-gebied. Voor het Nederlandse gedeelte van de Vecht werd in 1997 een 'Vechtvisie' opgesteld. De combinatie van de Vechtvisie en samenwerkingsproject Vecht-Regge bood goede aanknopingspunten voor de Vecht als drager voor een brede gebiedsontwikkeling van het Vechtdal (Provincie Overijssel et al., 2009).

De provincie Overijssel gaf in 2005 een opdracht aan het Atelier Overijssel om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van deze gebiedsontwikkeling van het Vechtdal. Naar aanleiding van dit onderzoek werd enkele jaren later 'De levende Vecht' gepresenteerd. Tien jaar na de eerste Vechtvisie werd een nieuwe visie opgesteld. Nu werden echter niet alleen Nederlandse, maar ook Duitse overheden bij de ontwikkeling betrokken. Zo ontstond een grensoverschrijdende Vechtvisie. Uiteindelijk hebben de talrijke initiatieven geleid tot het samenwerkingsprogramma 'Ruimte voor de Vecht', waarin gemeenten, waterschappen, het Overijssels Particulier Grondbezit, het Regionaal Bureau voor Toerisme, Staatsbosbeheer en de provincie Overijssel zijn vertegenwoordigd.

In 2008 is het Startdocument 'Masterplan Ruimte voor de Vecht' door de betrokken overheden vastgesteld. In het startdocument is de gezamenlijke visie uitgewerkt in vijf statements:

1. ga voor de volle winst van de levende rivier;
2. maak en behoud het winterbed als grote open ruimte voor landbouw, natuur, recreatie en landschap;
3. maak de rivier de voorkant van het Vechtdal;
4. organiseer de bezoekersstromen;
5. maak de Vecht manifest (Provincie Overijssel et al., 2009).

Deze statements zijn richtinggevend voor de planvorming en uitvoering van de gebiedsontwikkeling Ruimte voor de Vecht. Met de vaststelling van het startdocument werd tevens de opdracht gegeven voor het uitwerken van een masterplan Ruimte voor de Vecht. Dit masterplan is in 2009 door verschillende overheden vastgesteld en bevat de visie en uitvoeringsstrategie om deze visie te realiseren. Ook is er een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de uitvoeringsprojecten vanaf 2009 beschreven zijn. Ten slotte is aan het masterplan Ruimte voor de Vecht een beeldmanifest toegevoegd waarin de visie is gevisualiseerd.

Het plan voor de Vechtpark Baalder Uiterwaard voorziet nadrukkelijk in de aspecten 'maak de rivier de voorkant' en 'organiseer de bezoekersstromen'. Zowel overheden als groene partijen zien een oversteek als die bij Junne als een druk punt waar je bezoekersstromen ziet samenkomen en ook wilt faciliteren. Ter plaatse lopen al LAW-routes en provinciale fietsroutes langs. Het initiatief voor een sluis en sluit dan ook aan bij de uitvoering van de Ruimte voor de Vecht gedachte. Reeds voor de vaststelling van het masterplan is de realisatieovereenkomst Ruimte voor de Vecht 2009 ondertekend. Het besluit voor de realisatieovereenkomst laat zien dat de samenwerkende partijen daadkrachtig willen werken aan de gezamenlijke doelen.

Het uitgangspunt van het programma Ruimte voor de Vecht is meer (ruimtelijke) kwaliteit in het Vechtdal. De vijf statements geven richting aan die kwaliteit. Het samenwerkingsprogramma en de vijf statements zijn daarom leidend voor de ontwikkelingen rond de sluis bij Junne. De ontwikkelingen van de sluis sluiten aan bij het programma Ruimte voor de Vecht.

2.3 Beleidslijn winterbed Overijsselse Vecht

Waterschap Vechtstromen is beheerder van de Overijsselse Vecht. In het kader van het beheer van de Overijsselse Vecht is de beleidslijn Ruimte voor de Rivier gedeeltelijk van toepassing verklaard op de Vecht. Ontwikkelingen die rivierverruiming nu en in de toekomst onmogelijk maken moeten worden tegengaan. Dat houdt in dat alle activiteiten in het watervoerend deel van het winterbed aan de beleidslijn moeten worden getoetst. Te noemen activiteiten zijn:

- onderhoud van vegetatie in stroomvoerende delen van het winterbed;
- agrarische en bouw activiteiten in stroomvoerende en bergende delen van het winterbed;
- Ruimte voor de Rivier maatregelen (nevengeulen, hermeanderen, etc.).

Een belangrijke functie van het winterbed is het afvoeren en bergen van water tijdens hoge rivierafvoeren. De hoofdgeul en het winterbed bepalen samen de afvoercapaciteit van de rivier. Voor het op veilige wijze verwerken van hoge rivierafvoeren is een obstakelvrije ruimte nodig die, vanuit hydraulisch perspectief, een tweeledige functie heeft:

- stroomvoering (afvoeren van water) en
- berging (tijdelijk opslaan van water).

Beide functies zijn essentieel bij het beperken van de hoogst optredende waterstand tijdens het passeren van een afvoergolf.

In het stroomvoerend gedeelte van het winterbed kunnen obstakels stromingsweerstand opleveren. In het bergend gedeelte van het winterbed kunnen obstakels het bergend volume beperken. In alle gevallen waarbij één of beide functies dreigen te worden beperkt, moet aan de Beleidslijn worden getoetst en is mogelijk compensatie vereist.

De herinrichting van Baalder Uiterwaard bevindt zich in het 'stroomvoerende' gedeelte van het winterbed. Met de herinrichting wordt de doorstroom capaciteit tijdens hoge afvoeren vergoot. De ontwikkeling levert geen negatief effect op.

2.4 Waterplan gemeente Hardenberg

In 2008 is het Waterplan van de gemeente Hardenberg vastgesteld. Dit gemeentelijke waterplan is in samenwerking met de provincie, waterschap en betrokken maatschappelijke organisaties tot stand gekomen. Het plan omschrijft hoe de gemeente en waterschappen omgaan met het water. Voor enkele jaren zijn er concrete maatregelen beschreven, maar het plan omvat ook een toekomstvisie 2020. De uiteindelijke doelen van het waterplan gemeente Hardenberg zijn:

1. Afstemming beleid en verdiepen van de samenwerking;
2. Oplossen waterproblemen en benutten van waterkansen;
3. Voldoen aan nieuw beleid en regelgeving;
4. Vastleggen wateropgave voor het stedelijke en landelijke gebied.

Water krijgt een steeds belangrijker rol toegediend bij de inrichting van de openbare ruimte. Daarom is een goede samenwerking tussen waterschappen en de gemeente van groot belang, waarbij kansen voor meervoudig ruimtegebruik benut kunnen worden. Uiteindelijk richt het Waterplan Hardenberg zich op de maatregelen voor waterveiligheid en kwantiteit, waterkwaliteit en beleving. Het waterplan ziet met name kansen voor het Vechtdal. Door een halfnatuurlijke laagland rivier te realiseren ontstaan er mogelijkheden voor waterberging, natuurontwikkeling en recreatie. Tevens is in het waterplan de visie opgenomen om beleefbaarheid van de Vecht in Hardenberg te vergroten.

2.5 Structuurvisie Vechtpark Hardenberg

Op 7 september 2010 heeft de gemeenteraad de structuurvisie Vechtpark Hardenberg vastgesteld. De visie heeft betrekking op de Vecht en het bijbehorende winterbed dat in of aan het stedelijk gebied van Hardenberg is gelegen. De structuurvisie brengt de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van het gebied in kaart. Het gebied strekt zich globaal uit tussen de wijk Baalder in het noorden en de Asjeskampbrug in het zuiden. De structuurvisie Vechtpark levert een bijdrage aan de waterveiligheid, ecologische kwaliteit en ruimtelijke kwaliteit van de stad Hardenberg. De structuurvisie wordt uitgewerkt in verschillende deelprojecten waarmee de globale ideeën uit de structuurvisie steeds concreter vorm krijgen.

Het plangebied Baalder Uiterwaard is aangewezen voor natuur (met extensief medegebruik), water en overstromingsgebied. Met de inrichting van Baalder Uiterwaard wordt invulling gegeven aan natuurontwikkeling door dynamische land - water overgangszones met variatie in steile en flauwe oevers, gradiënten in micro reliëf van het maaiveld en de aanleg van een groen/blauwe geul. Met de aanleg van de groen/blauwe geul, het deels verwijderen van de zomerkade en het afgraven van het winterbed wordt ruimte gecreëerd voor waterberging tijdens hoge waterafvoeren van de Vecht. Deze maatregelen vinden plaats met aandacht voor de aanliggende functies (agrarisch gebied in het noorden). Voor een extensieve beleving van het gebied worden struin en wandelpaden aangelegd met een verbinding naar de andere deelgebieden van het Vechtpark.

Deel III: RECHTSBESCHERMING

Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures.

1. Inspraaktermijn

Op grond van artikel 3 van de Inspraak- en participatieverordening waterschap Vechtstromen wordt dit projectplan zes weken ter inzage gelegd. In die periode kunnen belanghebbenden een zienswijze over het ontwerp van het projectplan bij het dagelijks bestuur van het waterschap indienen. Na deze periode wordt het projectplan, met eventueel daarbij gevoegd de zienswijzen en de reactie van het waterschap daarop, vastgesteld.

Alleen belanghebbenden die tijdig over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren hebben gebracht of belanghebbenden die niet kan worden verweten geen zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren te hebben gebracht, kunnen tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan beroep instellen.

1.1 Vergunningen en ontheffingen

Na vaststelling van het projectplan wordt het plan verder uitgewerkt in een uitvoeringsdocument, zodat het werk aanbesteed en uitgevoerd kan worden. Hieraan voorafgaand worden de benodigde uitvoeringsvergunningen en ontheffingen aangevraagd.

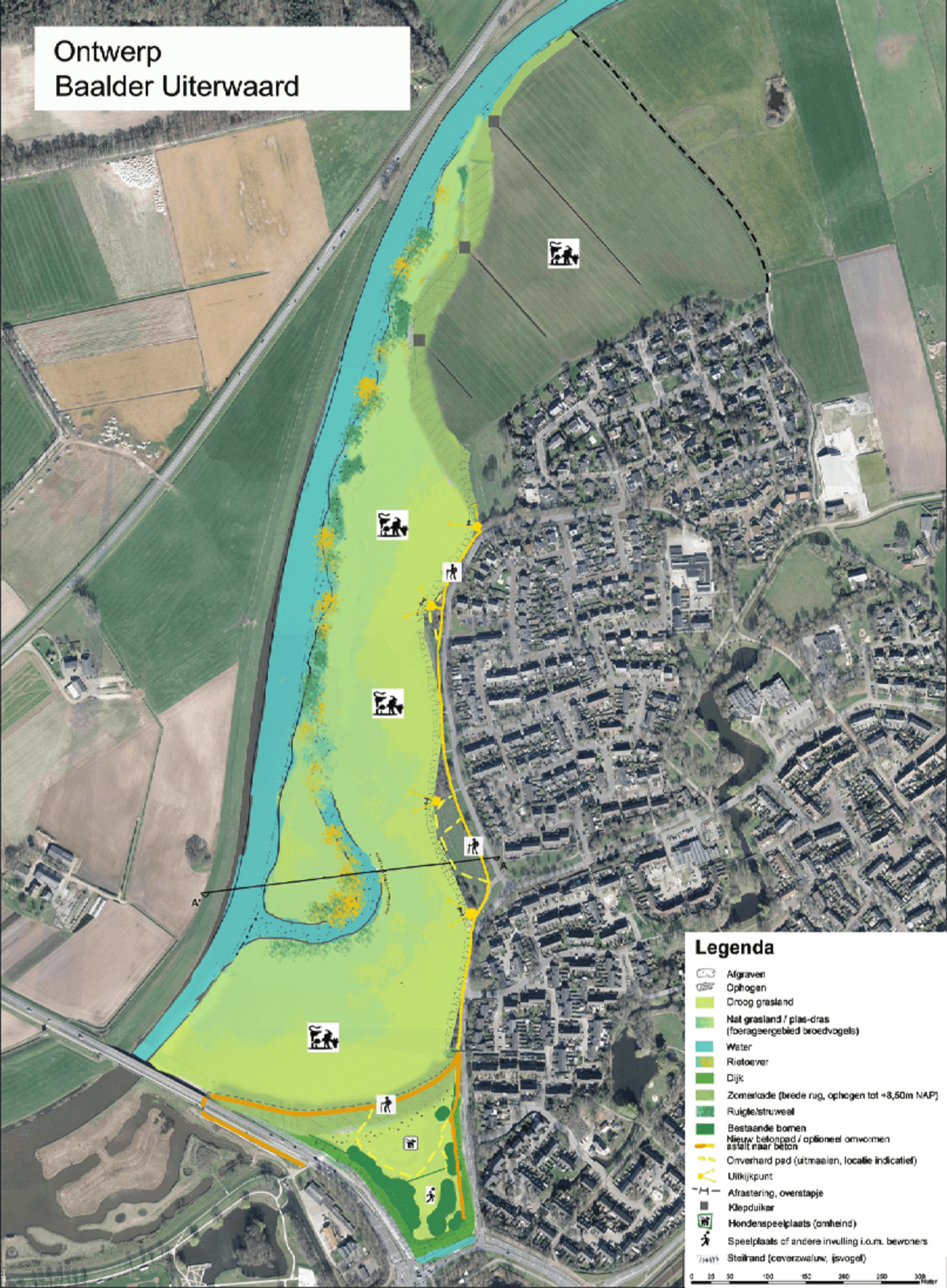
1.2 Crisis- en herstelwet

Op dit projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat een belanghebbende in zijn beroepschrift tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken, kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

DEEL IV: BIJLAGEN

Bijlage 1: Schetsontwerp Baalder Uiterwaard

Ontwerp Baalder Uiterwaard

Legenda

- Afgraven
- Ophogen
- Droog grasland
- Nat grasland / plas-dras (foeragegebied broedvogels)
- Water
- Rietoevers
- Dijk
- Zomerkade (brede rug, ophogen tot +8,50m NAP)
- Ruigte/struweel
- Bestaande bomen
- Nieuw betonpad / optioneel omvormen asfalt naar beton
- Onverhard pad (uitmaaien, locatie indicatief)
- Uitzichtpunt
- Afrastering, overstapje
- Klepduiker
- Hondenspeelplaats (omheind)
- Speelplaats of andere inwilling i.o.m. bewoners
- Steilrand (overvalwaaier, ijsvogel)

0 25 50 100 150 200 250 300 Meter